

А.М. Юхимчук

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник: канд.філол. наук,

доцент Л.Г. Котнюк

Стилістичні особливості англomовних газетних заголовків

Газети відіграють значну роль у сучасному житті. Газетну публіцистику називають літописом сучасності, адже вона є віддзеркаленням подій і звертається до щоденних проблем суспільства – політичних, соціальних, побутових, філософських тощо. А заголовок є орієнтиром читача у вирі газетних статей. Саме заголовок формує у читача загальне уявлення про матеріал статті та дозволяє обрати найбільш важливе для подальшого ознайомлення [4: 43].

Серед фонетичних стилістичних прийомів і способів вираження найпоширенішими в газетних заголовках виявилися алітерація, ритм і рифма, які сприяють виконанню заголовком інтригуючої і оцінної функцій [2:106].

Особливістю **рифми**, тобто використання слів, що мають однаковий звук, є те, що у заголовках рифмується два суміжних слова [7:1255]:

Oregon Ruins Bruins [13].

Саме ця рифмована пара слів робить весь заголовок інтригуючим, додає йому яскравий характер.

Алітерація зустрічається частіше в „масових” газетах і дає максимальний ефект, коли всі слова, що входять в заголовок, починаються з одного й того ж звуку:

Passing, Punting, Pageantry, Strictly Stricter [7].

Рифма, як і алітерація, в більшості випадків супроводжується тонкою **ритмічною організацією**, тобто регулярним повторенням подібних мовленнєвих одиниць, що виконують структуруючу та експресивно-емоційну функції [2: 416]:

1. *Projection, Infection, Election* [12].

В даному прикладі ритм характеризує весь заголовок.

2. *There's Moanin' in Homin'* [10].

Тут ритм характеризує лише частину заголовку.

В області лексики для заголовків англійських газет характерне часте використання невеликого числа спеціальних слів, що складають свого роду „заголовний жаргон” або „заголовні кліше”. Кліше - це збитий, шаблонний, стереотипний вираз, котрий механічно відтворюється в мовленнєвих контекстах [2: 263]. В шаблонних виразах заголовка часто зустрічаються слова типу: *ban, bid, claim, crack, crash, cut, dash, hit, move, pact, plea, probe, quit, quiz, rap, rush, slash* і ін.

MLB intends to ban home plate collisions [12].

Ban означає офіційно забороняти (officially or legally prohibit) [6: 245].

У газетних заголовках особливо широко використовуються **жаргонізми** та інші лексичні елементи розмовного стилю:

Chief Minister Sacked for Bribery [20].

Слово *sack* є розмовним і означає звільнити з роботи [6: 1345].

Для газетних заголовків характерне використання **фразеологічних сполук** типу „дієслово + іменник”, *to have a discussion* замість *to discuss*, *to give support* замість *to support*, *to give recognition* замість *to recognize*:

Bridget Jones's favourite tipple is making a comeback [15].

Making a comeback вживається в значенні *to come back*.

Важливу роль в заголовках британської преси належить до „експресивного синтаксису”. Перше місце по частотності займають **паралельні конструкції** різних видів (на них припадає 90% всіх заголовків, що містять синтаксичні стилістичні прийоми):

10 women, 10 awful outfits, 10 reasons to feel a bit smug [8].

Даний заголовок є прикладом повного паралелізму з анафоричним повтором лексичного елементу.

Одним з різновидів паралельних конструкцій є **хізматичні конструкції** (зворотній паралелізм) - зворотній порядок розташування паралельних елементів, завдяки чому створюється ефект перехрещення:

Eat to Live Not Live to Eat [19].

Цей прийом використовується для акцентування уваги на ключовому слові, центральному елементі.

Ще одним засобом експресивного синтаксису є **стилістична інверсія**-стилістична фігура, яка створюється незвичайним порядком слів у реченні, щоб підкреслити значення інверсійних одиниць і посилити виразність мовлення [3: 17]:

Uneasy Lies the Head that Wears a Crown... [11].

Наведений приклад має непряний порядок слів: друга частина (uneasy)+ перша частина (lies) складеного іменного подвійного присудку (the Compound Nominal Double Predicate), за яким слідує підмет.

В газетних заголовках часто зустрічається **еліпсис** - структурна неповнота синтаксичної конструкції :

Brazil Burning [14].

У наведеному прикладі пропущена форма допоміжного дієслова “to be” is – перша складова частина аналітичної форми “is burning” (the Present Continuous tense, the Active voice, the Indicative mood).

Серед семасіологічних стилістичних прийомів, що використовуються в заголовках, часто зустрічається **епітет**. Оскільки в епітеті експліцитно виражається оцінка суб'єкта або об'єкта дії і суб'єктивне відношення автора або газети до інформації, що подається, то він поширений в жанрах публіцистичного характеру:

Valuable Connections. Pitiful Excuses [16].

Метафора також вживається у заголовках. В основі лежить асоціація за схожістю чи аналогією:

Blue Dog Democrats are trying to stay in the hunt [16].

Метафора *to stay in the hunt*, що означає продовжити полювання, виконує функцію характеристики і надає заголовку жвавості та виділяє його з-поміж інших “сухих” заголовків.

Метонімія, яка є перенесенням назви предмета з одного на інший на підставі суміжних зв'язків, також зустрічається в заголовках:

Talks between Washington and Moscow [17].

У наведеному прикладі столиці *Washington* та *Moscow* вжиті для позначення країн Сполучені штати Америки та Росія. Назви столиць і країн співвідносяться як «частина-ціле».

Порівняння рідко зустрічається в заголовках до текстів публіцистичного характеру:

Busy as a Bee the New President Will Be [14].

У арсеналі мовних засобів вираження суб'єктивно-оцінної конотації одне з найважливіших місць належить перифразі, яка полягає в заміні назви предмета описом його найбільш вагомих ознак:

The Great Powers Leaders Council [15].

Словосполучення *Great Powers* вживається для позначення країн, котрі мають вагомий політичний, економічний, соціальний вплив на міжнародній арені.

Для газетних заголовків характерне вживання **каламбуру**, який полягає в гумористичному використанні різних значень одного і того ж слова або двох подібних за звучанням слів, що мають різне значення :

It's Sex O'clock! [11]

У наведеному прикладу каламбур утворюється в результаті використання слова *sex* (стать, секс) замість подібного за звучанням слова *six* (шість).

Варто зазначити, що заголовки є ідентифікаторами статті, вони відіграють значну роль у концептуальній комунікації суспільства. Для влучного вираження головної ідеї статті у заголовках англomовної преси широко використовуються стилістичні ресурси різних рівнів: фонетичні, лексичні, синтаксичні, семасіологічні. Важливу функцію у заголовках відіграє лаконічність, інформативність, а разом із тим помірна впливовість та експресивність, які досягаються залежно від мети і потреби за допомогою найрізноманітніших видів експресивно-емоційної обробки, оновлення і загострення тих чи інших загально мовних стандартів, сталих словосполучень, фразеологізмів, оперуючи варіюванням їх семантики і структури, сполучуваністю слів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык / И. В. Арнольд. – М.: «Флинта», «Наука», 2002. – 423 с.
2. Большой энциклопедический словарь. Языкознание. /Ярцева В.Н. М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. — 685 с.
3. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища школа, 1985. С.321
4. Канонова А. С. Способы функционирования заглавий в газетных статьях // Актуальные проблемы современной науки / А. С. Канонова. – М., 2002. – 194 с.
5. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад) / І.В. Корунець. – В.: Нова книга, 2003. – 448 с.
6. [Hornby](#) A.S.Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / Oxford University Press, Incorporated, 2010. – 1796 p.
7. The Daily Mirror: April 26, 2010.
8. The Daily Mirror: May 26, 2012.
9. The Daily Telegraph: February 10, 2010.
- 10.The Daily Telegraph: April 26, 2012.
- 11.The Guardian: April 10, 2010.
- 12.The Guardians: December12, 2013.
- 13.The Register Guard: May 15, 2012.

14. The Times: January 26, 2010.
15. The Times: May 10, 2010.
16. The Times: February 3, 2011.
17. The Times: July 12, 2012.
18. The Times: May 2, 2013.
19. Wall Street Journal: July 13, 2010.
20. The Washington Post: June 11, 2013.